

הסקר החברתי 2010-2009

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עורכת את הסקר החברתי מדי שנה מאז 2002. הסקר מספק מידע על רווחת האוכלוסייה בישראל במגוון תחומים, כגון תעסוקה, מצב כלכלי, מידת דתיות, בריאות, השכלה, דיור, חשיפה לעבריינות, קשר עם משפחה וחברים, נפש והתנדבות. הסקר כולל גרעין קבוע של שאלות, ונושא שנתי מיוחד שנחקר לעומק. בסקר מרואיינים כ-7,500 איש בני 20 ומעלה מכל רחבי הארץ, המייצגים כ-4.8 מיליון נפש בגילים אלה: 4 מיליון יהודים וכ-800 אלף ערבים. את נושאי הסקר קובעת ועדת היגוי הכללת אנשי אקדמיה, אנשי ממשל וציבור, ועובדי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה העוסקים בתחום. בשנת 2009 כלל הסקר שני נושאים מיוחדים - "דתיות" ו"משפחתיות", ובשנת 2010 היו הנושאים המיוחדים "בריאות ואורח חיים" ו"שימוש במחשב ובאינטרנט".

במסגרת הנושא "דתיות" נשאלו הנדגמים כיצד הם מגדירים את עצמם מבחינת מידת דתיותם, אם במהלך חייהם השתנתה מידת דתיותם, אם הם שומרי מסורת ומה עמדותיהם בנושאי דת ומדינה. שאלות בסיסיות בנושא זה כלולות גם בגרעין הקבוע של השאלון.

השאלות בנושא "משפחתיות" עסקו, בין השאר, באיזון בין עבודה ומשפחה ובעזרה הדדית במשפחה. השאלות בנושא "בריאות ואורח חיים" כללו הערכה סובייקטיבית של מצב הבריאות, משקל, דיאטה, פעילות גופנית, הרגלי תזונה ועוד.

בעלון זה מובא מידע נבחר מתוך הנושאים המיוחדים שנחקרו בשנים 2009 ו-2010 וכן על שביעות הרצון מהחיים ומהמצב הכלכלי - נושאי גרעין שנחקרו בכל שנות הסקר.

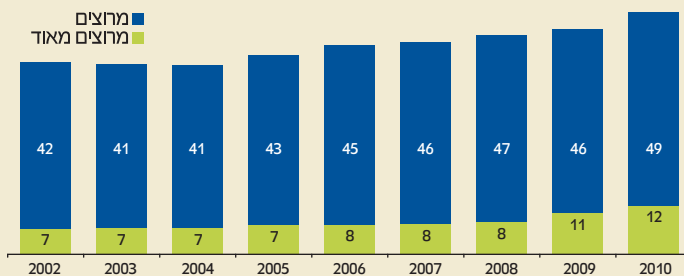
הממצאים מתייחסים לבני 20 ומעלה.

ברצוננו להודות למשתתפים בסקר, שרק בזכות נכונותם לשתף פעולה במילוי השאלונים ניתן לספק את המידע לציבור.

- בשנת 2010 דיווחו 61% מהאוכלוסייה (בגילים 20 ומעלה) שהם מרוצים או מרוצים מאוד ממצבם הכלכלי, לעומת 49% בשנת 2002.

שביעות רצון מהחיים ומהמצב הכלכלי

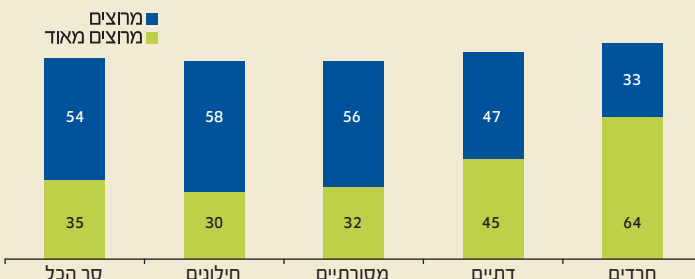
1 בני 20 ומעלה המרוצים ממצבם הכלכלי, אחוזים, 2010-2002

- בשנים 2010-2002 חלה גם עלייה בשיעור המצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות של משק ביתם (64% ב-2010 לעומת 53% בשנת 2002).

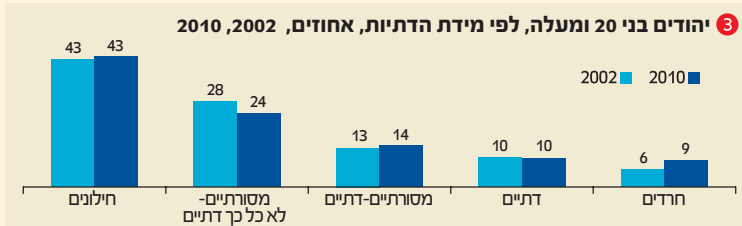
- שביעות הרצון מהחיים עולה עם העלייה ברמת ההכנסה - 84% מאלו הגרים במשקי בית שבהם ההכנסה הממוצעת לנפש נמוכה (עד 2,000 ש"ח ברוטו לחודש) מרוצים מחייהם, לעומת 93% מאלו הגרים במשקי בית שבהם ההכנסה הממוצעת לנפש גבוהה (מעל 4,000 ש"ח ברוטו לחודש). יחד עם זאת, שיעור המרוצים מהחיים באוכלוסייה החרדית (97%) גבוה בהשוואה לכל קבוצה אחרת למרות של-76% מאוכלוסייה זו הכנסה נמוכה.

2 יהודים בני 20 ומעלה המרוצים מחייהם, לפי מידת הדתיות, אחוזים, 2010

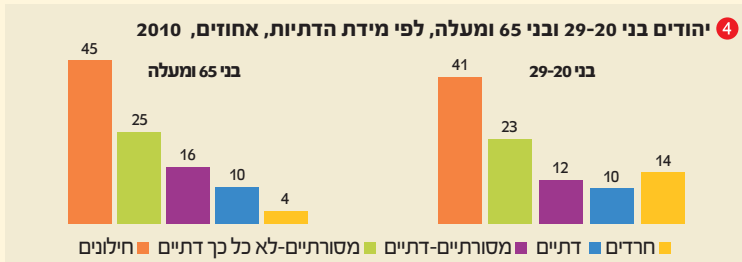

יהודים

- בשנת 2010 הגדירו את עצמם 43% מהאוכלוסייה היהודית הבוגרת (בגילים 20 ומעלה) כחילונים, 24% כמסורתיים-לא כל כך דתיים, 14% כמסורתיים-דתיים, 10% כדתיים ו-9% כחרדים.

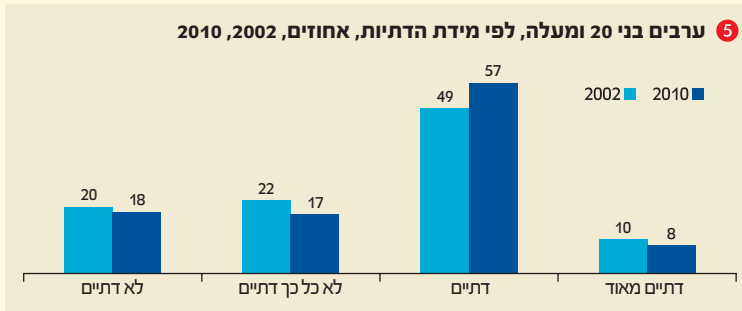
- שיעור החרדים גבוה יותר בקרב הצעירים: 14% מהיהודים בני 20-29 הם חרדים, בהשוואה ל-4% מבני 65 ומעלה.

- 35% מהאוכלוסייה היהודית הבוגרת דיווחו בשנת 2009 כי מידת דתיותם השתנתה במהלך חייהם. אחוז אלו שנעשו דתיים יותר במהלך חייהם (21%) גבוה מאחוז אלו שנעשו פחות דתיים (14%).
- 5% מהאוכלוסייה היהודית הבוגרת הגדירו את עצמם כחוזרים בתשובה; 22% מהחרדים הגדירו את עצמם כך.
- 49% מהחוזרים בתשובה דיווחו כי מה שגרם לשינוי זה אצלם הוא לימוד ורכישת ידע חדש, 25% חזרו בתשובה בהשפעת המשפחה או הסביבה ו-17% בעקבות משבר אישי.
- 70% מהחוזרים בתשובה הם ילידי ישראל והיתר ילידי חו"ל.

ערבים

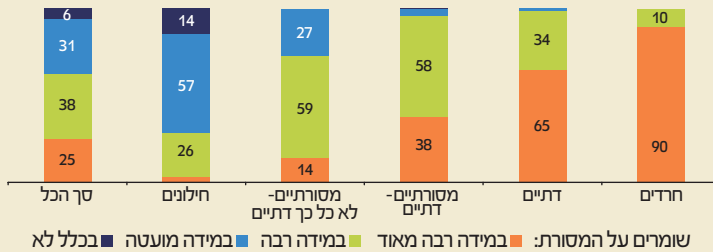
- באוכלוסייה הערבית הבוגרת, 8% הגדירו את עצמם כדתיים מאוד, 57% כדתיים, 17% כלא כל כך דתיים ו-18% כלא דתיים.

- שיעור הדתיים והדתיים מאד בקרב הערבים בני 65 ומעלה עומד על 89%, לעומת 55% בקרב בני 20-29.
- 40% מהאוכלוסייה הערבית הבוגרת דיווחו כי מידת דתיותם השתנתה במהלך חייהם - 36% נעשו דתיים יותר ו-4% נעשו דתיים פחות. תהליך ההתחזקות הדתית מאפיין את הנשים הערביות יותר מאשר את הגברים הערבים: 46% מהערביות נעשו דתיות יותר במהלך חייהן, בהשוואה ל-26% מהגברים הערבים.

• כמעט כל הציבור היהודי (94%) שומר על המסורת היהודית במידה כלשהי. גם באוכלוסייה החילונית חלק גדול (86%) שומר על המסורת במידה כלשהי (14% מציינים כי הם "בכלל לא שומרים על המסורת").

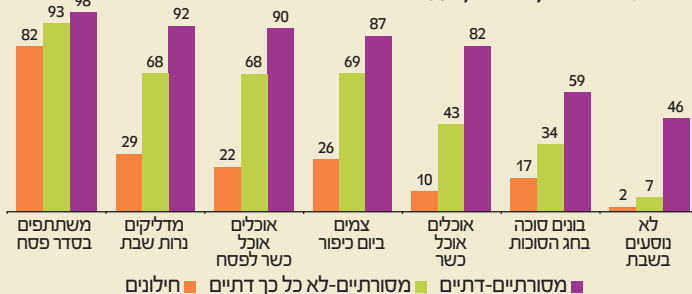
6 יהודים בני 20 ומעלה, לפי מידת השמירה על המסורת ודתיות, אחוזים, 2009

• רוב החילונים משתתפים בסדר פסח (82%) ומדליקים נרות חנוכה (67%). שיעור המקפידים מאוד על מנהגים אחרים נמוך הרבה יותר: 26% צמים ביום כיפור, 22% אוכלים אוכל כשר לפסח, 17% בונים סוכה בסוכות ו-10% אוכלים אוכל כשר.

• מידת ההקפדה על קיום מצוות ומנהגים בקרב מסורתיים-לא כל כך דתיים נמוכה במידה רבה מזו שבקרב מסורתיים-דתיים: 7% מהמסורתיים-לא כל כך דתיים נמנעים מנסיעה בשבת לעומת 46% מהמסורתיים-דתיים; 68% לעומת 92%, בהתאמה, מדליקים נרות שבת; 58% לעומת 89%, בהתאמה, עורכים קידוש בערב שבת.

7 יהודים חילונים ומסורתיים בני 20 ומעלה המקפידים מאוד על שמירת מצוות ומנהגים נבחרים, אחוזים, 2009

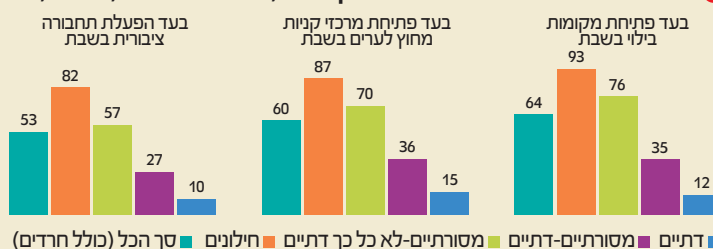

• 80% מהציבור היהודי מסכימים או מסכימים מאוד כי "לדת יש השפעה חזקה על החיים במדינת ישראל"; 63% מסכימים כי "השפעת הדת בתחומים שונים התחזקה בשנים האחרונות"; 62% מסכימים כי "יש לאפשר נישואים אזרחיים בארץ למי שמעוניין בכך"; 57% מסכימים כי "במדינת ישראל צריך להפריד בין דת למדינה".

• 78% מהציבור החילוני והמסורתי תומכים בפתיחת מקומות בילוי כגון מסעדות, בתי קולנוע ופאבים בשבת; בפועל, כמחצית (49%) מציבור זה נוהגים לבלות בשבת. גם שיעור התומכים בפתיחת מרכזי קניות בשבת גבוה משיעור הנוהגים לערוך קניות בשבת בפועל.

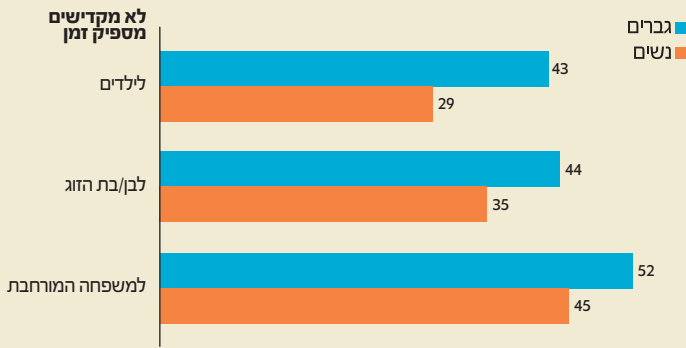
• 60% מהציבור היהודי מצדדים בפתיחת מרכזי קניות מחוץ לערים בשבת; 46% מצדדים בפתיחת קניונים וחנויות בתוך הערים בשבת.

8 יהודים בני 20 ומעלה - עמדות ביחס לצביון השבת, לפי מידת הדתיות, אחוזים, 2009

איזון בין עבודה ומשפחה (בקרב מועסקים)
 • בקרב מועסקים, שיעור הגברים המרגישים שאין להם מספיק זמן להקדיש למשפחה גבוה משיעור הנשים החשות כך.

9 מועסקים בני 20 ומעלה המרגישים שאינם מקדישים מספיק זמן למשפחה, לפי מין, אחוזים, 2009

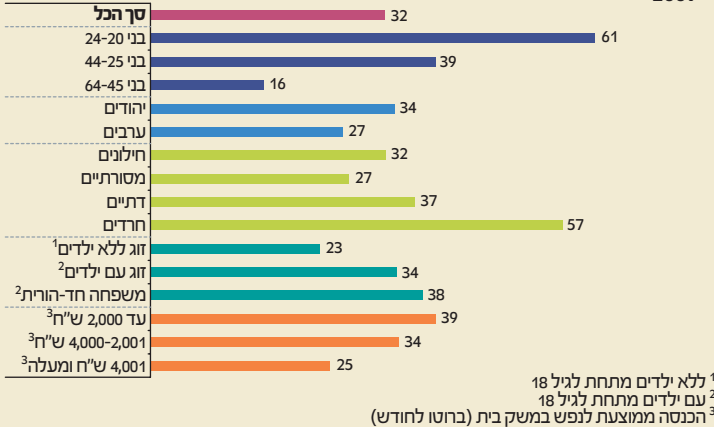

• 47% מהמועסקים שיש להם ילדים מתחת לגיל 18 מתקשים לתפקד במשפחה לעתים קרובות או מדי פעם בשל מחויבות לעבודה. השיעור בקרב גברים (50%) גבוה מהשיעור בקרב נשים (43%). השיעור בקרב מועסקים במשרה מלאה (49%) גבוה מהשיעור בקרב מועסקים במשרה חלקית (34%).

עזרה כלכלית

• 32% מאלו שיש להם הורים (כולל הורים של בן/בת הזוג) שאינם גרים עמם, מקבלים עזרה כלכלית מההורים. השיעור יורד עם העלייה בגיל: 61% בקרב בני 20-24, 39% בקרב בני 25-44, ו-16% בקרב בני 45-64.
 • תמיכה כלכלית נפוצה יותר בקרב החרדים. שיעור החרדים המקבלים עזרה כלכלית מההורים הוא 57%.

10 בני 20 ומעלה המקבלים עזרה כלכלית מהוריהם, לפי תכונות נבחרות, אחוזים, 2009

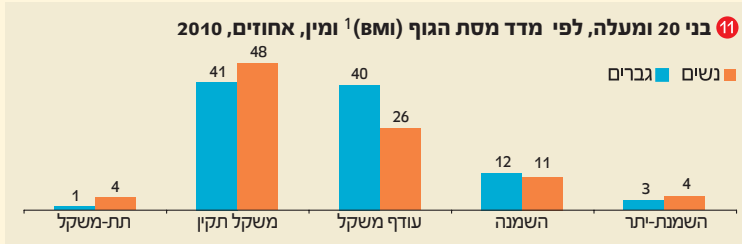
• חמישית (20%) מאלו שיש להם הורים שאינם גרים עמם, נותנים להוריהם עזרה כלכלית (בכסף, בתשלומים או בקניית מוצרים).
 • בקרב הערבים עזרה כלכלית של הילדים להורים נפוצה יותר מבקרב היהודים - 39% מהערבים נותנים להוריהם עזרה כלכלית לעומת 16% מהיהודים.

הערכת מצב הבריאות

- 50% מבני 20 ומעלה מעריכים כי מצב בריאותם "טוב מאוד", 31% מעריכים כי מצב בריאותם "טוב", ו-19% מעריכים כי מצב בריאותם "לא טוב".
- שיעור המעריכים את מצב בריאותם כ"לא טוב" הוא: 16% מבני 74-20 ו-65% מבני 75 ומעלה; 16% מהגברים ו-21% מהנשים; 27% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה הממוצעת לנפש נמוכה מ-2,000 ש"ח ו-11% מהגרים במשקי בית שבהם ההכנסה הממוצעת לנפש גבוהה מ-4,000 ש"ח.

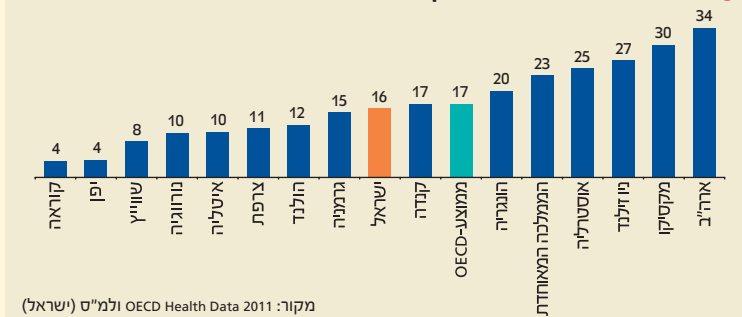
משקל ודיאטה

- 33% מהאוכלוסייה הם בעלי עודף משקל - 40% מהגברים ו-26% מהנשים. 16% נוספים נמצאים במצב של השמנה או השמנת-יתר (לפי מדד מסת הגוף - BMI¹).

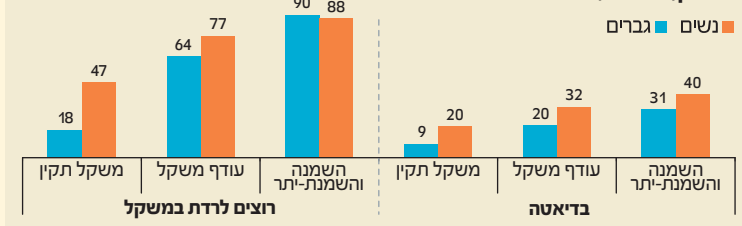
- שיעור ההשמנה והשמנת-יתר בישראל (16%) גדול פי ארבעה מזה שביפן ובקוראה (4%), קטן במחצית מזה שבארצות הברית (34%) ודומה לשיעור הממוצע במדינות ה-OECD.

12 שיעורי השמנה והשמנת-יתר בקרב מבוגרים במדינות נבחרות, אחוזים, 2006-2010

- יותר ממחצית האוכלוסייה (54%) רוצים לרדת במשקל, 34% רוצים להישאר באותו משקל, 6% רוצים לעלות במשקל ול-5% לא אכפת מה משקלם.
- 61% מכלל הנשים ו-47% מכלל הגברים מעוניינים לרדת במשקל.
- 47% מהנשים בעלות משקל תקין ו-18% מהגברים בעלי משקל תקין רוצים לרדת במשקל.
- 21% מהאוכלוסייה בדיאטה: 17% מהגברים ו-26% מהנשים.

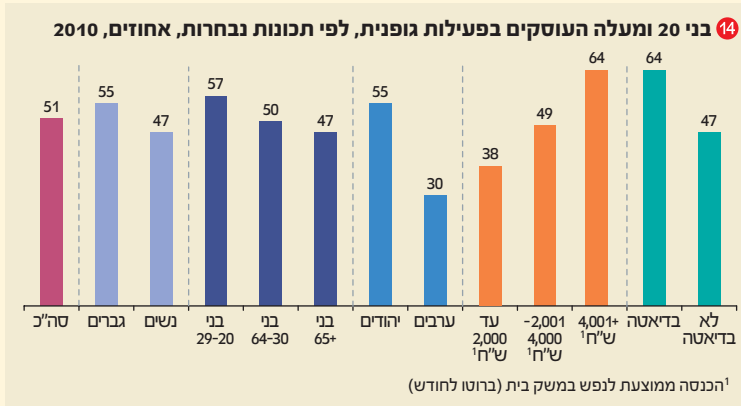
13 בני 20 ומעלה הרוצים לרדת במשקל ואלה שבדיאטה, לפי מדד מסת הגוף (BMI)¹ ומין, אחוזים, 2010

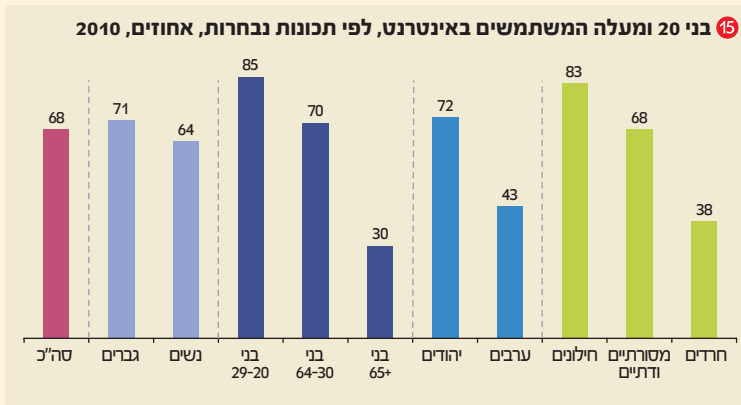
- 35% מהציבור בודקים לעתים קרובות את הרכיבים או את הערך התזונתי שעל אריזות מוצרי המזון שהם קונים. 22% עושים זאת מדי פעם, 10% לעתים רחוקות וכשליש (33%) אינם בודקים כלל רכיבים או ערך תזונתי.

¹מדד מסת הגוף (BMI) מחושב באמצעות חלוקת המשקל בק"ג בגובה במטרים רביעו. ערכי המדד: עד 18.4 - תת משקל; 18.5-24.9 - משקל תקין; 25-29.9 - עודף משקל; 30-34.9 - השמנה; 35 ומעלה - השמנת יתר.

- פעילות גופנית**
- 51% מהאוכלוסייה עוסקים בפעילות גופנית לפחות פעם בשבוע; 31% עוסקים בפעילות גופנית לפחות שלוש פעמים בשבוע (לפחות 10 דקות ברצף כל פעם).
 - ישנם הבדלים גדולים בהיקף העיסוק בפעילות גופנית בין יהודים לערבים, בין בעלי הכנסה גבוהה לנמוכה ובין אנשים בדיאטה לאלו שאינם בדיאטה. ההבדלים בין גברים לנשים ובין קבוצות הגיל השונות קטנים יותר.

- בשנת 2010 השתמשו במחשב 71% מהאוכלוסייה - עלייה מ-62% בשנת 2007. שיעור המשתמשים במחשב בגילים 29-20 הוא 89%, בגילים 64-30 - 73% ובגילים 65 ומעלה - 32%.
- 61% מאלה שאינם משתמשים במחשב, מציינים כי הסיבה לכך היא שאינם צריכים מחשב; 57% אומרים שאינם יודעים להשתמש במחשב.
- 68% מבני 20 ומעלה משתמשים באינטרנט.

- 79% מהציבור מסכימים כי "יש לחסום אתרי אינטרנט שבהם תוכן לא מוסרי או מסוכן".
- 66% מהציבור סבורים כי "קיים חשש מקניית מוצרים ושירותים באמצעות כרטיס אשראי דרך האינטרנט". עם זאת, 25% מהם ערכו קניות דרך האינטרנט.
- 25% מהאוכלוסייה סבורים כי "הגלישה באינטרנט היא בזבז זמן" - 23% מהיהודים ו-40% מהערבים. בקרב היהודים השיעורים הם: 67% מהחרדים, 37% מהדתיים, 21% מהמסורתיים ו-12% מהחילונים.
- 85% מההורים לילדים בני 6-17 מדווחים כי ילדיהם משתמשים במחשב בבית. 97% מהם מציינים כי ילדיהם משתמשים במחשב לצורכי בידור והנאה, ו-85% לצורך לימודים.
- 65% מההורים מגבילים את משך הזמן שבו הילדים יכולים להשתמש במחשב. 47% מההורים סבורים כי הילדים יושבים מול המחשב במקום לבלות עם חברים.
- 88% מההורים לילדים בני 6-17 המשתמשים במחשב מסכימים כי "יש לחסום אתרי אינטרנט בעלי תוכן לא מוסרי או מסוכן". בפועל, 38% מההורים התקינו במחשב שבביתם חסימה לאתרים שאינם מתאימים לילדים.

מידע נוסף בנושא הסקר החברתי נמצא באתר האינטרנט ובפרסומים:

הסקר החברתי, פרסום שנתי
מחולל לחות הסקר החברתי

הנושאים השנתיים המיוחדים של הסקר החברתי

- 2012 - הסדרי פנסיה וחיסכון לקראת פרישה; ארגוני עובדים
- 2011 - למידה לאורך החיים; שימוש בשפות
- 2010 - בריאות ואורח חיים; שימוש במחשב ובאינטרנט
- 2009 - דתיות; משפחתיות
- 2008 - מוביליות חברתית
- 2007 - רווחת האוכלוסייה; עמדות כלפי שירותי ממשל
- 2006 - מטפלים ללא תמורה כספית
- 2005 - השתתפות בכוח העבודה
- 2004 - סידורים לילדים והקשר לתעסוקת הורים
- 2003 - רווחת האוכלוסייה
- 2002 - הסדרי פנסיה וחיסכון לקראת פרישה

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אתר: www.cbs.gov.il
דוא"ל: info@cbs.gov.il
טלפון: 02-6592666
פקס: 02-6521340

הכנת עלון זה
כתיבה: שלומית דרור כהן
עורכת סדרת סטטיסטיקה: נורית יפה
עיצוב: סטודיו אלף